

Skrappe krav på vej

Læs mere side 30-31

Sådan løser du efterafgrødekrav

Målrettet regulering kan virke både voldsom og uoverskuelig. Men ved at mikse flere tiltag vil de fleste ikke blive ramt økonomisk, da der er kompensation.

Af Søren Kolind Hvid, landskonsulent Seges

Med de nye målrettede efterafgrøder får mange bedrifter et samlet krav om 40-45 pct. efterafgrøder i 2021.

Selv om der følger 529 kr. (2019) med for hver hektar målrettet efterafgrøde, er det helt nødvendigt at tænke kreativt og studere listen med alternativer til efterafgrøder nøje.

Tidlig såning giver dårlig vekselkurs

40-45 pct. efterafgrøder vil kræve sædskifteændringer på mange bedrifter. Men at opfylde kravet udelukkende med efterafgrøder - og dermed øge vintersædsarealet på bekostning af vintersæd - er en dyr løsning.

Alternativer til de målrettede efterafgrøder er indtil videre tidlig såning, mellem-afgrøder, braklægning, energi-afgrøder og reduceret N-kvotet.

Tidlig såning af vintersæd før 7. september og reduceret N-kvotet er de virkemidler, der er mest relevante for de fleste.

Omrægningsfaktoren på 4:1 for tidlig såning giver dog en ret dårlig 'vekselkurs'. Så du tidligt i f.eks. 20 pct. af arealet, svarer det til, at du kun har opfyldt fem pct. af efterafgrødekravet. Det siger sig selv, at tidlig såning kan tælle med, men ikke alene løse udfordringen.

Reduceret N-kvotet

Mange ønsker ikke at reducere N-kvoten. Men det kan meget vel være den økonomisk bedste løsning for mange. Især

Brug hele paletten

- Så efterafgrøder forud for alle vintersædsmarker.
- Så noget af vintersæden før 7. september, fx efter raps.
- Reducer N-kvoten m. 5-10%.
- Skift til vintersæd på de marker, hvor tabet ved vintersæd er lille.
- Skift til vintersæd for at opfylde det resterende krav.

hvis man vil fastholde en stor andel vintersæd, kan det være nødvendigt også at vælge reduceret N-kvotet. Særlig for svineproducenter, der har brug for foderkorn, men også for mange andre, vil det være billigere at reducere N-kvoten end at ændre afgrødevalget.

Når vi taler N-kvoter, er det vigtigt at huske, at en lille reduktion er forholdsvis billig. De første fem pct. reduktion er billigst. De næste fem pct. koster 1,3 gange så meget. Endnu en reduktion fra 10 til 15 pct. koster 1,6 gange så meget som de første fem pct. En kvotereduktion på 10 pct. svarer i et kornsædskifte til en reduktion på 20 kg N pr. ha. Det svarer til godt 13 pct. efterafgrøder.

Kompensation vigtigt

I 2019 ydes der et tilskud på 529 kr. pr. ha med målrettede efterafgrøder.

For en del bedrifter er det heldigvis muligt at leve op til kravene, uden at bedriftens samlede økonomi bliver forringet, når kompensationen medregnes. Men nogle vil opleve, at kompensationen ikke dækker de ekstra omkostninger fuldt ud. Så det gælder om at finde den økonomisk optimale tilpasning ved at bruge både efterafgrøder, tidlig såning og reduceret N-kvotet.

LÆS MERE PÅ

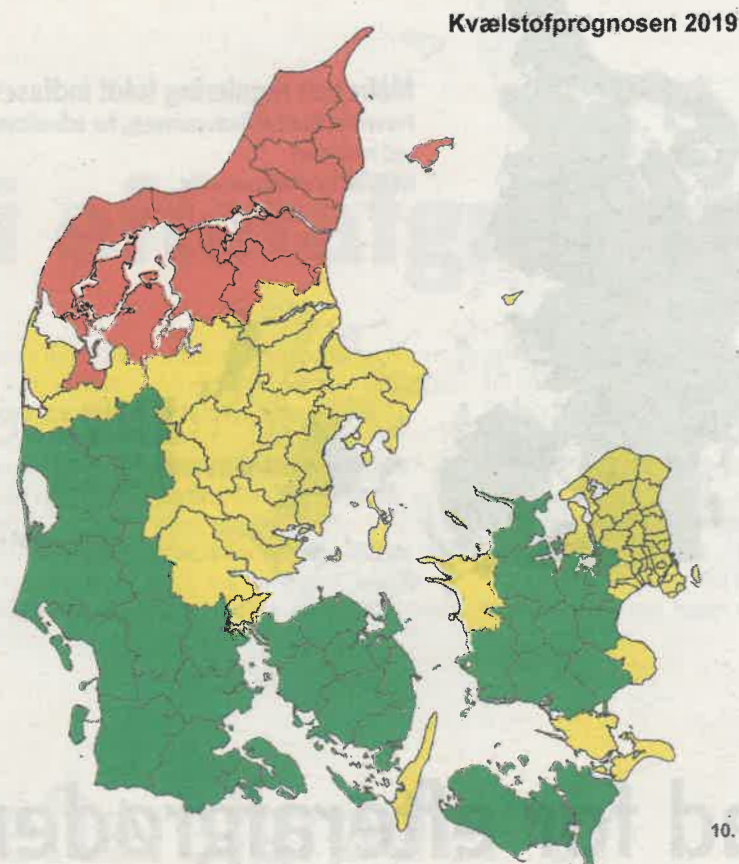
www.kvaelstofindsats.dk

	Antal hektar til 1 ha efterafgrøde
Mellemafgrøder	2
Tidlig såning af vintersæd	4
Energiafgrøde	0,8
Braklægning	1
	Kg N pr. ha efterafgrøde
Reduceret N-kvotet (mindre end 80 kg N/ha*)	93
Reduceret N-kvotet (mere end 80 kg N/ha*)	150

*) Tilført i organisk gødning

Seges arbejder for flere nye virkemidler

- En bedre omregningsfaktor for tidlig såning.
- Præcisionsjordbrug, som ser ud til at mindske udvaskning med 2-4 kg N/ha, hvilket svarer til 10 pct-enheder i efterafgrødekrav.
- En model, hvor afgrødevalget kan indgå som virkemiddel.
- Nitrifikationshæmmere.
- Nedmuldning.
- Intelligent bufferzoner.

Kvælstofprognosen 2019 viser, at behovet for tilførsel af kvælstof nogle steder i landet er 15 kg lavere pr. hektar end normalt.

10. marts 2019, SEGES, Planteinnovation

N-prognosen reducerer behovet med 10.000 ton

En mild og tør vinter gør, at afgrøderne skal tilføres mindre kvælstof end normalt. Derfor skal gødningsplanerne reguleres med 0-15 kg N pr. hektar alt efter bopæl.

Af Lars Kelstrup

Kvælstofprognosen 2019 viser, at der er betydeligt mindre behov for at tilføre kvælstof til afgrøderne end normalt. Det overrasker nok de færreste, da der mange steder er faldet betydeligt mindre nedbør i løbet af vinteren end normalt.

Kvælstofprognosen er lavet ud fra målinger af, hvor meget plantetilgængeligt kvælstof der var i jorden først i februar. Det er målt ved hjælp af N-min målinger i 133 marker fordelt over hele landet. Resultaterne fra N-min målingerne fra de 133 marker

er sammenlignet med tilsvarende målinger i perioden 2008-2018. De viser, at der i år har været mere plantetilgængeligt kvælstof i jorden.

Derfor kan man på lerjord i visse områder af landet spare 15 kg kvælstof pr. hektar. Det ses som de grønne områder på kortet. I de gule områder på kortet kan man spare fem kg kvælstof pr. hektar, mens man i de røde områder på kortet ikke behøver at justere gødningsplanen.

Samlet set er konsekvensen af kvælstofprognosen 2019, at landbrugets forbrug af kvælstof kan reduceres med knap 10.000 ton kvælstof i forhold til et normalt år. Det svarer til 3,9 kg kvælstof pr. hektar for alle de hektar, der dyrkes i Danmark. Det er ikke rekord. I 1996 kunne der spares 25-30 kg kvælstof pr. hektar efter en usædvanlig tør vinter. Men den negative kvælstofprognose er gavnlig for landmændenes pengepung, da der kan spares gødning, og det er gavnligt for miljøet, da

Generelt bør man holde igen ved kvælstof-tilførslen på mange vintersædsmarker i år. Det vil sige, at man udskyder første tildeling og kører med en mindre mængde end normalt.

Leif Knudsen, Seges.

der ikke er udvasket så meget kvælstof som normalt i løbet af vinteren.

Hold igen med kvælstof

Ud over, at kvælstofprognosen 2019 viser, at der kan spares kvælstof i nogle områder af landet, så har afgrøderne også optaget mere kvælstof end sædvanligt.

»Mange vintersædsmarker er usædvanligt kraftige i år. Normalt optager vintersæd

10-15 kg kvælstof inden vinteren, men i år har mange afgrøder optaget 30-40 kg kvælstof pr. hektar, siger Leif Knudsen, chefkonsulent hos Seges.

Han vurderer, at kvælstofprognosen nogle steder i landet ville have været minus 20 kg kvælstof pr. hektar, hvis ikke afgrøderne havde optaget så meget kvælstof.

Leif Knudsen opfordrer derfor til, at man i kraftige vintersædsmarker reducerer tildelingen med 10-15 kg kvælstof pr. hektar i år. Ligesom han tilføjer, at det også kan anbefales at udskyde første kvælstoftildeling.

Kvælstofprognosen

- Kvælstofprognosen laves af Seges i samarbejde med Prognoseudvalget, som består af repræsentanter fra Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi og Landbrugsstyrelsen.

Tilret gødning nøje på markniveau

Ved tilretning af gødningsplanen er Kvælstofprognosen 2019 ikke det eneste, der skal korrigeres for.

Af Lars Kelstrup

Det var ventet, at Kvælstofprognosen 2019 var negativ. Prognosen tager ikke højde for, at vi har fået mere end 100 mm nedbør i de første 17 dage i marts. Men ved tilretning af gødningsplanerne er der også

Mogens Munk, LandboSyd.

andre forhold, som det er særdeles vigtigt at tage højde for, siger Mogens Munk, planteavlskonsulent hos LandboSyd. Som eksempel på dette næv-

ner han, at tørken sidste sommer blev meget afgørende for, hvor store udbytter der blev høstet - og dermed, hvor meget kvælstof der blev fjernet med afgrøden.

Samtidig er der stor forskel på, hvor kraftige efterafgrøderne har været.

Derfor mener Mogens Munk, at det i år er særligt vigtigt, at man, i forbindelse med at man korrigerer gødningsplanerne for årets kvælstofprognose, nøje overvejer, hvor meget kvælstof den enkelte mark reelt har behov for.

GYLLE-ANALYSE

Send en prøve i dag - få svar i morgen.

OK

Laboratorium f. jordbrug

Ærøvej 1E - 8800 Viborg

Tlf. 86 60 08 60

www.oklab.dk

Jordbunds-, gødnings- og såsædsanalyser